herpy

GECKOR

Sarasin's giant gecko

Correlophus sarasinorum

Correlophus sarasinorum är en stor, sällsynt och nattaktiv gecko från de fuktiga skogarna längst i söder på Nya Kaledonien. Den liknar en kraftig version av släktingen *Correlophus ciliatus*, men har större ögon, ofta en ljus V-teckning i nacken och en mycket mer begränsad utbredning. Arten är sårbar i naturen och sällsynt i terrarier.

Familj: Diplodactylidae Tidigare namn: *Rhacodactylus sarasinorum*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**18-28 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**15-20 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Värmeplats	**26-28 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter, frukt och färdigfoder**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 22-26 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Om arten

Correlophus sarasinorum hör till de stora, nattaktiva geckorna från Nya Kaledonien. Kroppen blir 9-14 cm från nos till kloak, och svansen är ungefär lika lång som kroppen. Grundfärgen är ljus till mörk brun eller grå. Det finns två teckningstyper: en med ett ljust V i nacken och en med ljusa fläckar eller prickar på var sida mitt på ryggen. Tårna är relativt stora och har vidhäftande lameller, så djuret klättrar säkert på stammar och grenar. Den beskrivs ofta som en stor *Correlophus ciliatus* med större ögon.

Arten beskrevs 1913 av den schweiziske zoologen Jean Roux som *Rhacodactylus sarasinorum*. Artnamnet hedrar de schweiziska kusinerna Paul och Fritz Sarasin, som var zoologer, upptäcktsresande och samlare. 2012 flyttade en revision av Nya Kaledoniens jättegeckor arten till släktet *Correlophus*, där också *C. ciliatus* och *C. belepensis* hör hemma.

Kroppslängden varierar en hel del mellan fyndplatserna, och det har fått vissa att föreslå att det finns flera underarter, men det är inte utrett. Den totala längden är inte dokumenterad, så siffran i faktarutan är en uppskattning utifrån kropp och svans. Vikten är inte dokumenterad.

I fångenskap är arten mycket sällsyntare än *C. ciliatus*. Det finns bara få erfarenheter att bygga på, och många av råden i den här anvisningen är därför lånade från den nära släktingen. Det är markerat i texten.

Utbredning och livsmiljö

Correlophus sarasinorum finns bara på Nya Kaledonien i sydvästra Stilla havet och där bara på den sydligaste delen av huvudön Grande Terre, söder om Mont Koghis. Typlokalen, där de första djuren hittades, är Prony. Sedan dess har arten hittats bland annat i reservatet Rivière Bleue, vid Pic du Pin, i Forêt Nord och på Goro-platån. Arten är känd från åtta lokaler från Prony till Koghis, ofta i små, åtskilda skogsrester.

Utbredningen är liten och splittrad. Området där arten förekommer uppskattas till omkring 708 km², men den bebor bara cirka 56 km² av det. De registrerade fynden ligger alla i samma södra hörn av ön.

> **Naturlig utbredning:** Nya Kaledonien.

LIVSMILJÖ

Correlophus sarasinorum lever huvudsakligen i fuktig, sluten skog, men har också hittats i hög maquis-skog uppför skogen och i kustskog, från omkring 20 till 600 meters höjd. På dagen gömmer den sig i springor och hål i träd, och på natten söker den föda på stammar och grenar. Den är mindre uttalat trädlevande än släktingarna och hittas ofta gömd i förnan eller under lös bark. Den förekommer i nästan alla skogsfläckar med träd av lämplig storlek och är sannolikt mycket beroende av ihåliga träd.

Skogarna i söder växer ofta på nickelhaltig, ultramafisk jord, där skogsbränder och gruvdrift har förstört stora områden. Klimatet är subtropiskt med fuktiga nätter och varma dagar. Det finns inga mätningar av temperatur och luftfuktighet från artens livsmiljöer, så värdena för terrariet är lånade från *C. ciliatus*, som lever i samma del av ön.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite dokumenterad praxis för *Correlophus sarasinorum*, så siffrorna bygger på erfarenheterna med den mindre *C. ciliatus*. Ett vuxet djur bör ha ett högt terrarium på minst 60 × 45 × 90 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre. Arten är stor och använder både stammar och grenar, så höjden räknas mer än golvytan.

Inred med tjocka grenar i sneda och vågräta lager, korkrör och bitar av korkbark som sovplatser, och växter med stora blad, så att det finns mörka och gömda platser. Geckon sover i trädhål i naturen, så ett par lodräta korkrör är ett bra val. Bottensubstratet kan vara en fuktig blandning av kokosmull, gödselfri jord och lite sphagnum med ett lager löv ovanpå, där djuret också kan gömma sig. Undvik fin sand och lösa barkbitar, som djuret kan svälja av misstag. Terrariet ska ha god ventilation så att luften inte blir stillastående.

TEMPERATUR

Correlophus sarasinorum behöver 22-26 °C på dagen, och ett litet område högst upp får gärna nå 26-28 °C. På natten ska temperaturen sjunka till 18-21 °C.

Håll alltid ett öga på värmen. Arten kommer från skogar där luften är fuktig och temperaturen mild, och kraftig uppvärmning är en större risk än kyla. Ställ terrariet bort från söderfönster och undvik att temperaturen under längre tid ligger över 28 °C. I de flesta hem behövs extra värme bara på vintern, och då kan en svag värmelampa eller en värmematta på sidan, styrd av en termostat, räcka. Mät med en digital termometer både högt och lågt i terrariet.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten hos *Correlophus sarasinorum* bör variera som i skogen, där nätterna är fuktiga och dagarna torkar upp. Spraya terrariet ordentligt på kvällen så att fuktigheten stiger till 70-80 %, och låt den sjunka till omkring 50-60 % under dagen. Ständigt blöta förhållanden ger mögel och hudproblem.

Geckon dricker droppar från blad och rutor, men ställ ändå fram en låg skål med färskt vatten som byts dagligen. En hygrometer visar om rytmen håller.

LJUS OCH UVB

Correlophus sarasinorum är aktiv i skymningen och på natten och sover i trädhål på dagen. Det är inte dokumenterat hur mycket UVB den behöver. Utifrån erfarenheterna med nära släktingar rekommenderas ett svagt UVB-ljus för skuggdjur (Ferguson-zon 1), till exempel ett T5-rör på 5-7 %, monterat på ena sidan av terrariet så att det alltid finns skugga i resten.

Det får inte ge mer än ett UV-index på omkring 1-2 på de översta grenarna.

Håll belysningen tänd 11-12 timmar om dagen, gärna styrd av en timer, och se till att det är helt mörkt på natten. Använd inte kraftiga spotlampor.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Det finns ingen publicerad utfodringspraxis för *Correlophus sarasinorum*. Den är allätare och äter insekter och frukt i naturen. I fångenskap är ett bra utgångsläge en färdigblandad pulverkost för fruktätande geckor, rörd med vatten till en tjock gröt. Servera en liten skål två till tre gånger i veckan till vuxna djur och oftare till unga, och ta bort rester efter ett dygn.

Ge dessutom levande insekter en eller två gånger i veckan, till exempel syrsor, gräshoppor och dubiakackerlackor. De ska vara mindre än avståndet mellan djurets ögon och pudras med kalk med D3-vitamin. För ett så stort djur kan insekterna gärna vara något större än för *C. ciliatus*. Färsk frukt kan användas som godbit, men inte som huvudfoder.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Correlophus sarasinorum är nattaktiv och lever gömd. På dagen gömmer den sig, och den blir först på allvar aktiv när ljuset släcks. Det finns få uppgifter om dess temperament i fångenskap, men räkna med att den som andra nattaktiva geckor blir stressad av för mycket hantering. Låt nya djur vänja sig i flera veckor och vänta med att ta upp dem tills de äter fast. Håll dig till korta, lugna stunder nära golvet, och ta aldrig tag i svansen, för den kan kastas och växer inte ut igen.

Det säkraste är att hålla djuren var för sig. Det är inte dokumenterat någon säker hållningsform i grupper, och djuren kan sannolikt slåss som hos andra jättegeckor. Par bör bara hållas ihop av erfarna hållare som har utrymme att skilja dem åt.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Det finns inga tillförlitliga siffror för ålder och vikt vid könsmognad hos *Correlophus sarasinorum*. Hos släktingen *C. ciliatus* kan hanarna efter några månader kännas igen på en bula vid svansroten och en rad porer framför kloaken, och honorna sätts först i avel när de är fullvuxna. Det är klokt att följa samma princip här: vänta tills honan är helt fullvuxen och i god kondition innan hon används i avel.

PARNING

Parningssäsongen för *Correlophus sarasinorum* är inte dokumenterad. Sannolikt liknar den andra jättegeckor från Nya Kaledonien, där honan får en vinterpaus med något lägre temperatur och kortare dagar före parningen på våren. Sätt in hanen hos honan i hennes terrarium och håll koll på att han inte blir för våldsam. Skilj djuren åt om det kommer skråmor eller oro. Arten är sällsynt i fångenskap, och få djur är i avel.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan av *Correlophus sarasinorum* lägger ett eller två ägg åt gången, som hon gräver ner i mjukt, fuktigt substrat. Hur många kullar hon lägger per år är inte dokumenterat.

Ställ in en äggläggningslåda med fuktig sphagnum eller kokosmull i terrariet, till exempel en plastlåda med ett hål i locket. Annars gräver honan ner äggen i botten. Ge henne rikligt med kalk och insekter under säsongen, och se till att hon inte tappar i vikt.

INKUBATION

Äggen av *Correlophus sarasinorum* kläcks efter omkring 60-90 dagar vid 22-26 °C. Temperaturen är lånad från *C. ciliatus*. Flytta äggen försiktigt till en liten låda med fuktigt substrat, till exempel perlit eller vermikulit, utan att vända dem, och lägg dem halvt nedgrävda med översidan markerad. Lådan ska ha ett par små lufthål. Använd en inkubator om rumstemperaturen inte håller sig stabil.

Se till att substratet inte torkar ut och att temperaturen aldrig kommer över omkring 28 °C. Är du osäker på om ett ägg lever, så låt det ligga tills det tydligt är dött.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av ungar av *Correlophus sarasinorum* är inte beskriven. Hos nära besläktade arter får ungarna en liten faunalåda med hushållspapper eller sphagnum, en kvist och ett gömställe och sprayas dagligen. De lever på gulan de första dagarna, och därefter får de samma pulverkost som de vuxna samt små insekter pudrade med kalk med D3-vitamin. Håll ungarna var för sig och väg dem regelbundet. Samma tillvägagångssätt kan användas här, men kom ihåg att det är lånat från en släkting.

Hälsa och vanliga misstag

Det har inte beskrivits några särskilda sjukdomar hos *Correlophus sarasinorum*. Utifrån erfarenheterna med släktingarna är de typiska problemen:

- För mycket värme. Längre tid över 28 °C stressar geckor från de nykaledoniska skogarna.
- För lite kalk och D3-vitamin, som ger mjuka ben, krokiga lemmar och darrningar, särskilt hos unga djur och avelshonor. Använd en bra färdigkost och pudra insekterna.
- Konstant vått substrat och dålig ventilation, som ger mögel, svamp och hudproblem.
- Hudrester som sitter kvar på tår och svansspets. Ge ett fuktigt gömställe och lossa resterna försiktigt med ljummet vatten.
- Tappade svansar efter hantering eller slagsmål. Det är inte farligt, men svansen växer inte ut igen.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svansrot och ett gott grepp. Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om geckon går ner i vikt, inte äter på flera veckor eller ser slapp ut.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.